

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVI (40)

Štev. (No.) 6

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. marca 1987

Ob obletnici smrti msgr. Oreharja

Mnogokrat se zgodi, da spoznamo pravo podobo človeka šele potem, ko ga ni več med nami, ko smo ga za vedno izgubili. Šele takrat se nam odkrije velika in polna vrednost osebe, ki smo jo sicer vsak dan srečevali, pa vendar ne poznali v celoti in globini.

To spoznanje imamo o rajnemu monsijnorju Antonu Oreharju ves čas po njegovi smrti in še posebej danes ob prvi obletnici njegovega odhoda v večnost. Danes vidimo vse bolj jasno, kot smo to videli, ko je še bil med nami, kako je iz raztresenih delov našega ljudstva ustvaril močno skupnost, vso med seboj povezano v veliko družino, kateri je bil on duhovni oče, skrben pastir in — mislim, da ne rečem preveč — luč, ki je ves čas razsvetljevala naše — sprva begunsko nato izseljensko — življenje. Povezoval nas je zlasti na verskem področju, ko je ustvaril majhne slovenske fare povsod, kjer so prebivali Slovenci. Povezoval pa nas je tudi na vseh drugih področjih, ki niso bila strogo verskega značaja.

Poudariti pa moramo poleg tega pokojnikovega združevalnega dela zlasti njegovo usmerjevalno delo. V tem je bil pravi mojster. Nevsiljivo in včasih za javnost kar nevidno je z navodili in nasveti posegal v slovensko življenje. Ni se vtikal v tehnična vprašanja slovenskega organizacijskega življenja, ampak je dal le smernice za mirno in uspešno skupno delo. Pri tem pa ni kratil svobodnega odločanja nobenemu društvu in nobenemu listu, pač pa se je trudil, da se je vse naše javno delo

razvijalo v smislu krščanskih moralnih zakonov, v medsebojni strpnosti, v medsebojnem sodelovanju in kolikor moč v prijateljstvu.

Posebej naj omenimo pokojnikovo skrb za mladino. Če ima danes — relativno maloštevilna — slovenska izseljenska skupnost največje število šol v primerjavi z drugimi izseljenskimi skupinami, je to zasluga rajnega msgr. Oreharja, ki se ni trudil samo za to, da je vsak slovenski otrok dobil slovenskega dušnega pastirja, ampak da je dobil tudi slovensko šolo. V slovenskem središču na ulici Ramón Falcón v Buenos Airesu je zgradil krásno poslopje za slovenski srednješolski tečaj. Dal je pobudo tudi za visokošolski tečaj. Vsem šolam je določil katehete. Posledica tega pokojnikovega prizadevanja na šolskem področju je, da ogromna večina slovenske mladine v Argentini redno obiskuje slovenske šolske tečaje, kjer se vzgaja v globoki verski in trdni narodni zavesti, v ljubezni do slovenskega jezika in v poznanju slovenske zgodovine in literature.

Da je bilo delo rajnega msgr. Oreharja res zgrajeno na trdnih temeljih, to vidimo mi vsi danes ob obletnici njegove smrti. Vsa po njem začeta številna dela se pod vodstvom njegovega naslednika dr. Alojzija Starca skrbno in lepo nadaljujejo. Svojo hvalečnost za vse dobro, kar nam je pokojnik ustvaril, pa pokažimo s tem, da bomo — vsak na svojem mestu — izponjevali svoje dolžnosti do slovenske skupnosti.

Rudolf Smersu

Vzrok revolucije

Slovenski narod si bo v bodoče mnogokrat stavljal vprašanje, ali je obstajal kak upravičeni razlog, da je Slovenija doživela in komaj preživela tako grozno družbeno revolucijo. Za tak nedemokratski družbeni premik je možen vzrok in opravičilo v nevzdržnem gospodarskem stanju in v težki negaciji osebnih in političnih svobod. Je bil to slučaj Slovenije l. 1941? Gospodarske prilike v Sloveniji med obema vojnama niso bile najboljše, niso pa bile nevzdržne in še posebej niso bile brez upanja na izboljšanje.

Vstopili smo v novo državo, ki nam je krona zamenjala slabo. Kmalu se je pojavila svetovna kriza, brezposelnost in silna zadolženost kmetov. Po l. 1936 je šlo počasi na bolje. Industrija se je lepo razvijala, jugoslovanski trg je bil velik. Imeli smo cvetoče predele kot trikot Kamnik-Kranj-Škofja Loka, Maribor in okolica, Savinjska dolina. Emigracija — jasen znak velike krize — je bila manjša kot pod staro Avstrijo. Statistika pove, da smo imeli približno enako imigracijo (Primorci) kot emigracijo. Imeli smo seveda revščino, bila pa je omejena na par predelov, od lakote ljudje niso umirali.

Politične in osebne svobode so bile lepo spoštovane do Aleksandrove diktature l. 1929. Po letu 1934 je ta začela popuščati, pluralistični strankarski sistem se je začel uveljavljati. Tisk, svoboda mišljenja, organiziranja, združevanja, vse je zopet zaživelo. O kakem preganjanju vere ni bilo nikdar govora. Po znan-

stveni formulaciji svobodčin po Freedom House iz New Yorka bi prva Jugoslavija dobila v osebnih svobodah verjetno red 1 (najboljši) takole definiran: publikacije, ki izražajo razumska politična mišljenja, niso zatrite. Mediji niso samo v službi vladne propagande. Sodstvo štiti posameznika. Ni verbalnega delikta. Osebnostne pravice, želje v vzgoji, poklicu, veri so v glavnem spoštovane. Politično delovanje ni nevarno za življenje. V političnih svobodah pa bi pred-revolucijska Slovenija dobila drugi najboljši red (2) definiran: volilni proces dela normalno, prizadet zaradi izjem. Te izjeme morejo obsegati težke ekonomske razlike, nepismenost ali grožnje. Volitve morajo biti resnična tekma z možnostjo premika od ene grupe ali stranke k drugi. Tako Slovenija v 1918-1941. Današnja Slovenija ima rede 5 in 6. Sovjeti 7 in 7.

Politične razmere v Sloveniji so se spreminjale iz ostrega, strupenega ozračja, podedovanega iz Avstrije, v znošne in proti koncu te dobe že povsem primerne. Tu se danes mnogo pretirava. Političnega terorja skoraj ni bilo, še posebno ne umorov. Bilo je nekaj smrtnih žrtev, nenačrtovanih ob manifestacijah. Političnih zapornikov je bilo malo, z izjemo komunistov, ki pa so bili krivi, številčno omejeni na nekaj deset. Aleksander, kot je znano, je odredil konfinacijo nekaterih politikov.

V liberalni in katoliški stranki je prišlo do notranjih sporov, frakcij, dokaj normalne zadeve. Na volitvah sta oba bloka obdržala večino naroda. Gibanje za slovensko državo je bilo nikdar govora. Po znan-

odkritega odobravanja. In glej; po nekaj urah je prizor že snemala beograjska (!) televizija. Ljubljanska policija (že vseh „grozot“ navajena), ni niti s prstom, kaj šele s pendrekom, mignila.

Za to sicer nismo vedeli, bilo pa je očitno, da je že isti dan prišel v Slovenijo ukor iz Beograda. To smo vedeli po tem, ker je moral sam podpredsednik slovenske Socialistične zveze še isti večer v poročilih kritizirati tak način „postavljanja štafete „na pare“; rekoč, da so mladinci tokrat le šli predaleč in da je vendarle večina (!) slovenske mladine za (!) štafeto.

Četrti primer: obtožbe med slovensko in zvezno mladinsko organizacijo. Gre za že prej omenjeno „civilno vojsko“. Republiška mladinska organizacija iz Slovenije je ta predlog poslala v Beograd, tam pa so „strokovno ocenili“, da mladina ni pristojna za reševanje tega vprašanja in da naj o tem svoje pové Armada.

Potem so se v Sloveniji šele razkurili: „kako naj ne bo mladina pristojna za reševanje vprašanj, ki zadevajo njo; ki so njena življenjska vprašanja?“ In so očitali zvezni mladini, da je dogmatsko spolitizirana in neživljenska...

Zdaj se je ponovno vsul plaz obtožb iz Beograda, namenjen v Ljubljano — prav žaljiv plaz obtožb, je treba reči! Da slovenska mladina že ne bo kritizirala zveznih „teles“... Bitka za bitko! Obtožbe gor, obtožbe dol... Dve državi se nikjer na svetu tako medsebojno ne obtožujeta, kot se v zadnjem slabem letu dni obtožujeta in „zmerjata“ „Ljubljana“ in „Beograd“.

Smo Slovenci res samo še formalno v Jugoslaviji?

Je to vprašanje vendarle še preurajeno?

...kljub temu bodo jutri še novi „meddržavni“ incidenti med Ljubljano in Beogradom...

Hotimir

Posredoval: V. SLEMENSKY

Napisano: decembra 1986

dr. Peter Urbanc

Kakor dve državi...

Karkoli se zgodi v Sloveniji, v drugih republikah vzbuja nasprotovanje in prikrito grožnjo.

Dve jugoslovanski republiko in ena avtonomna pokrajina so v bankrotu. To ni, da bi kdo ne mislil, kakšna tendenciozna ali prenapeta „domislica“. Črna Gora, Makedonija in Kosovo so tako zadolžene (v svetu in pri ostalih „federalnih enotah“), da bi po normalnih ekonomskih zakonitostih morale v stečaj...

...da bi jih Jugoslavija (kaj je zdaj ta Jugoslavija?), morala nekako prodati „na dražbi“...

...samo kdo naj jih kupi!

Da bi prodajali republike! Seveda to ne gre; odgovor na to ekonomsko uganko je v Jugoslaviji preprosto najti: dolgotve omenjenih treh „federalnih enot“ bodo plačale tiste „federalne enote“, ki še (!) niso bankrotirale. Hrvaška pravi, da za to nima denarja, Bosna in Hercegovina je tako ali tako „manj razvita“ republika, Srbija se prav tako bori za status „manj razvite“, Vojvodina pravi, da bo svoj proračun komaj strpala...

In ostane nam Slovenija! Že res! Končno pa v Sloveniji ljudstvo (in zaradi ljudstva tudi oblastniki), zahteva pri „operaciji reševanja treh federalnih enot“, čiste račune; nekako v slogu: „povejte kaj naj vam plačamo in potem prinesite dokazila, da je šel naš denar res za to, za kar ste zahtevali, da vam ga solidarnostno in nepovratno izročimo.“ Po glej vruga! Pri tej slovenski ekonomiki se je zapletlo. Makedonija je, na primer, te slovenske zahteve označila za vmešavanje v ustavne „pravice“ Makedonije. Na kratko: Makedonija da že sama vé, kako porabiti slovenski denar. Slovenija je bila spet enkrat označena kot izkoriščevalska republika, ki se je razvila na račun gospodarskega zatiranja (!) južnih republik...

Potem je slovenska skupščina sprejela „stališče“, da Slovenija nikakor ni zainteresirana za „bankrot“ treh „federalnih enot“; da pa

bo pomagala gospodarstvu in bankam v teh „enotah“ samo tedaj, ko bodo „enote“ pripravile natančen program gospodarske „ustalitve“... Zdaj se je oglašilo Kosovo in podobno kot prej Makedonija, in z zelo podobnim besednjakom očitalo Sloveniji vmešavanje v njihove „posle“...

Skratka: obtožbe gor, obtožbe dol...

Drugi primer ni ekonomski; je primer Ivana Čučka! Kdo je tale Čuček tako ali tako že vsa Evropa vé. Že tretjič je obsojen, ker zaradi ugovora vesti (je pripadnik Jehovinih prič), ne more nositi orožja. Ob njegovem primeru so se razpisarili po vsem svetu. Po vsem svetu (razen v totalitarnih režimih), tudi poznajo drugačno ali civilno sluzenje vojske za tiste, za katere po strogih kriterijih ugotovijo, da jim vest brani usposabljanje se za boj z orožjem.

Vse mladinske organizacije v drugih republikah te slovenske človečanske mladinske pobude niso podprle: še huje; ožigosale so Slovence, da rušijo „obrambno sposobnost naše (jugoslovanske) armade“...

Tretji primer: Titova štafeta!

V zvezi s tem takoj majhna zanimivost, ki se je te dni primerila v Ljubljani — na Plečnikovem trgu (!). Pravzaprav se je primeril „skandal“. Predstavniki Univerzitetne konference Zveze socialistične mladine Slovenije (UK ZSMS), torej uradne „enote“ ZSMS so na trgu, ki nosi ime po največjem slovenskem arhitektu, pokazali kako si zamišljajo štafeto. Na trg so prilekli veliko drevesno deblo, ki je predstavljalo „štafeto“, okoli in okoli pa so postavili prižgane sveče: „štafeto“ so sredi Ljubljane položili na pare...

Bilo je smeha — in prikrita in

JUGOSLAVIJA IN NEUVRŠČENI

Partizanski general, Koča Popović je bil v letih med 1945 in 1953 šef glavnega štaba in nato do leta 1964 jugoslovanski zunanji minister. Izhaja iz znane beograjske meščanske družine in je leta 1972 zapustil politično delovanje.

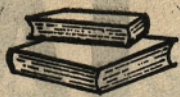
Pred kratkim je v beograjski „Politiki“ pisal o svojih spominih na prvo konferenco neuvrščenenih držav, ki se je vršila septembra leta 1961

V svojih spominih omenja Popović, da je ob ustanovitvi bloka neuvrščenenih bila Jugoslavija v izredno dobrih prijateljskih odnosih s Sovjetsko zvezo. Kot dokaz navaja dejstvo, da je imela Jugoslavija popolno razumevanje za SZ, ko je objavila njeno sporočilo, da bo ponovno pričela s preizkusi atomske bombe. To sporočilo je Sovjetska vlada poslala svetu na dan pričetka konference neuvrščenenih. Popović omenja, da je bil Tito Sovjetom zelo naklonjen in je hotel tudi ostale članice bloka pridobiti za prosovjetsko mišljenje. Šele ob šestem srečanju neuvrščenenih leta 1976 v Havani, je Tito zanikal tezo Sovjetov, po kateri naj bi bil blok neuvrščenenih naravni zaveznik socialističnega tabora. Popović, ki naj bi vedno zagovarjal popolno nevtralnost neuvrščenenih, pa takrat že ni bil več zunanji jugoslovanski minister.

Popović omenja tudi druge enostranske poteze tedanje jugoslovanske zunanje politike. Tako naj bi na primer Jugoslavija v letu 1957 povsem nepotrebno priznala Vzhodno Nemčijo, kar je privedlo do prekinitve odnosov v Zapadno Nemčijo. S tem korakom je Jugoslavija utrpela veliko škodo. Pravi tudi, da je bila ločitev z izraelsko državo v letu 1967 prenegljena.

Glavna Titova napaka pa naj bi bila — po Popovićevem mnenju —, da je hotel v blok neuvrščenenih dolga leta vsiljevati svoj ideološki faktor in biti vedno s Sovjetsko zvezo v boljših odnošjih kakor pa z Zapadom.

P. Dova.

Dr. Tine Debeljak

(252)

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI

MOHORJEVKE ZA LETO 1987

(Nadaljevanje)

2. Nova Družinska pratika za navadno leto 1987

Podaljšanje Koledarja je že dve-stoletna tradicija Družinske pratike, ki je kmečki družini vedno pri roki, bodisi gospodarju, gospodinji, pa tudi ostali družini. Poleg gospodarskih podatkov prinaša vremenske napovedi, o reži domačih živali, o delu v gozdu in na polju, za gospodinje prinaša zanimive sodobne kuharske recepte o soji itd. Več člankov je posvečeno vzgoji mladine, posebno na verskem področju. Zelo zanimiv je članek o zgodovini kolaša kot iznajdbi 19. stoletja za 21. stoletje. Članek spremlja na 3 straneh več risb iz tega razvoja. Daljši članek govori o razvoju esperanta s pravili ter s sliko pobudnika mednarodnega jezika esperanta dr. L. L. Zamenhofa. Poleg teh poučnih kratkih navodil vsebuje Pratika več kratkih leposlovnih črtic, otrokom prinaša slikanice ter z rebusi, smešnicami in podobnim skrbi za domačo zabavo.

3. Vlado Firm: Domačija pod Krnom

Slovenske večernice predstavlja ta povest iz Soške doline. Pisatelj se je rodil v Halozah na Štajerskem v učiteljski primorski družini. Opisuje kmečkega fanta Petra, ki se šola v Bovcu, prav tam se šola tudi njegova sovaščanka Branka Rojc. Med obema se razvije mladostna simpatija, ki pa po več letni odsotnosti zamre. Po končani šoli se posveti domači kmetiji pod Krnom. Večkrat se sestane z mladostnimi prijatelji, ki so profesor risanja, železniški uradnik, učiteljica. V to se zaljubi in se po želji domačih želi z njo poročiti. Ko pa vidi, da se učiteljica Amalija noče odločiti za življenje v

kmečki domačiji, se od nje oddalji. Vendar hodi s to družbo še vedno na nedeljske izlete v hribe, v prosti naravo. Zopet se sreča s svojo šolsko simpatijo Branko in v obeh vzplamt ljubezen, ki ju pozneje vodi v zakon. Povest sama nam, žal, ne pove toliko o Krnu samem, ki nam je še v spominu iz prve vojne, ima pa več posameznih vločkov iz doživljenj na nedeljskih izletih prijateljev, kot npr. srečanje z drvarji, podiranje dreves, padec slikarja na melišču in njega rešitev in druge. Pripovedovanje postane živahno v zadnjem delu ob snubljenju učiteljice Sonje po slikarju Danijelu ter Branke po Petru, ko se vsi srečajo na delu v Lepeni pri Brankinem očetu, ko pridejo mestni prijatelji na pomoč pri košnji, kjer se vsi izkažejo za dobre pomagače.

4. Tatjana Angerer: „Vsak dan zdravilne rastline“

Tatjana Angerer je diplomirana biologinja iz Kotmare vasi na Koroskem. Knjiga je sad dolgotrajnega znanstvenega dela s poljudnim podajanjem porabe zdravilnih rastlin. S to knjigo je Mohorjeva družba posebno poudarila svojo skrb za zdravje življenje človeka. Uvod vsebuje navodila za nabiranje zdravilnih rastlin, o snoveh, ki dajejo rastlinam značilne lastnosti, in splošna navodila za gojenje in uporabo zelišč, z uživanjem ali s kopelmi, vendar avtorica poudarja, da je treba pri zdravljenju uporabo teh rastlin podpreti z zdravnikovim nadzorstvom. Delo ponazarja 64 kvalitetnih barvnih fotografij, ki sta jih prispevala dr. Luka Pintar in Ančka Tomšič.

(Nad. na 3. str.)

Izreden Bernardin uspeh

V zadnjem času je Bernarda Fink pela glavno vlogo (Orfej) v istoimenski Gluckovi operi. Ta je bila predstavljena na prostem v Parque Centenario. Zbor in orkester festivala je dirigiral López Puccio.

Koncert je bil v okviru prvega poletnega festivala, ki ga je organizirala občina mesta Buenos Aires. Taki festivali so v navadi predvsem v Evropi in Severni Ameriki, in je bil res že čas, da se taki večeri pripravijo v Argentini.

Christoph Gluck je poznoznanstven skladatelj. V svojih delih že pokaže nekatere klasične posege, eden od teh je ravno ta, da jemlje grško tematiko. Opera Orfeo in Euridice je bila prvič odpeta 5. oktobra 1762. leta na Dunaju, kjer je skladatelj večino živel. Ta opera je vogelni kamen bodisi v skladateljevem življenjskem delu kakor tudi v zgodovini opere na splošno. To delo je povratek k dramatični operi. V baroku so „vladali“ predvsem italijanski kastrati in s tem, da so „lepšali“ vsako melodijo in tako virtuosirali, so pripomogli, da so skladatelji začeli skladati predvsem zanje (za kastrate), in ne opere, močne na glasbenem področju.

Tako je ravno ta opera povratek na področje resne opere. Zgodba opere, vzeta iz grške antike, je sledeča: Orfej, igralec lire, žaluje za svojo mlado ženo Evridiko. Toda Amor, bog ljubezni, mu obljubi, da lahko vrne življenje ženi, če jo gre iskat v predpekeli in ga privede zopet na luč sveta. Toda ne sme je niti pogledati, niti se je dotakniti. Orfej res doseže v predpekeli ter s svojo liro umiri zle duhove. Ti mu res vrnejo ženo ter se začnejo vračati. Toda Evridika dvomi in jubezen svojega moža, ter misli, da je ne ljubi več. Zato želi od njega kakšen pogled, objem, poljub, toda Orfej zaradi dane obljube, ne sme tako postopati. A Evridika toliko dvomi, da jo nazadnje Orfej res pogleda, toda v istem hipu Evridika drugič umre. Orfej vidi, kaj je storil; obžaluje smrt in misli narediti samomor. Amor vidi trpljenje zveste-

ga Orfeja in se zopet prikaže. Evridiko zopet obudi v življenje in oba se vrnejo srečna na zemljo. Opera sloni na grški tragediji. Tema, trije igralci (Orfej, Evridika in Amor), tematika (boj proti bogovom) vse to je skladatelj Gluck orisal v operi. Edina velika razlika med tragedijo in to opero je, da opera konča z življenjem obeh zakoncev, torej srečno.

Ni to prvi Bernardin poseg na operno polje, a je brez dvoma najvažnejša opera, kar jih je do sedaj odpela v Argentini. Vloga Orfeja, moža, ni težka samo iz glasbenega vidika, težka je predvsem, ker je morala Bernarda igrati moža, ki je izgubil svojo ljubljeno ženo. Poznam Bernardo in sem pričakoval odlično glasbeno predstavo. Nisem dobil samo to, temveč sem spoznal Bernardo-igralko. V vlogi je bila izvrstna. Sama mi je povedala, da ji je bila vloga težja v dramatskem smislu kot v glasbenem, a je oboje odlično speljala do višine! Njen glas se je čisto razlegel po prostornem parku. Nepristranski dokaz tega je bil burni aplavz po samospevu po drugi Evridični smrti. Vsa publika je Bernardino interpretacijo (bolje rečeno rekreacijo) poplaval z močnim aplavzom. Njen žameten glas se je lepo spajal z ostalima dvema pevčkama, Evridike — Elizabeth Canis, sopran ter Amor — Adriana Fernández, sopran. Zbor Estudio Coral de Buenos Aires ter orkester sta pod vodstvom dirigenta Carlosa López Puccia bila solidna podpora vsem trem solistkam.

Omeniti moram še balet. V baroku, in predvsem zaradi francoskega vpliva, so bili baletni vločki v operah. Tudi v tej je balet igra veliko vlogo.

Vsi, ki smo videli katerokoli od predstav, smo se z zadovoljstvom in s polnim srcem glasbe vrnili na naše domove, saj je bila opera lepo pripravljena in odpeta. Bernardi zopet čestitam ob tako lepi izvedbi in ji želim vse najlepše v Evropi, kamor je odletela že sredi februarja. **Andrej Jan**

MIZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Končno se je vlada odločila dokončno. Bo slej držalo? Vse izgleda, da bo. Tako bomo imeli volitve, te „odločilne“ težko pričakovane in ostrahljive volitve, v nedeljo, 6. septembra. To pomeni dva meseca prej kot se je prvotno predvidevalo, in poldrug mesec pred v drugo določenim datumom. Notranji minister je to napovedal v sklepu časninarske konference, obrazložil uradne razloge, odklonil zgodovinske osvetitve in tako argentinsko politično življenje postavil na rob smučarske skakačnice, da celotni strankarski razvoj drvi s podvojenjo naglico navzdol proti odskočni deski. Ko se bo začel polet, bo ta pomenil za mnoge kruto razočaranje in pristanek v realnost priljubljenosti, za druge pa nič manj kruto realnost dobe vladanja in borbe za vsaj delni uspeh in priznanje.

MRTVI STRAHOVI

Zakaj ta nenadna sprememba, ki vsem odbije dva predragocena meseca volilne kampanje? Z dveh zornih kotov je treba to gledati. Prvi je politično-socialni. Vlada upa, kot pred dvema letoma, da bodo zadnji gospodarski ukrepi pomenili vsaj nekaj mesecev stabilnosti, socialnega miru in oddiha, ki bo pozitivno vplival na volilce in jih nagnil, da glas oddajo za vladno stranko. Puščica je namerjena zlasti na tisto precej široko plast naroda, ki je precej razočaran nad radikalno vlado, pa obnem ni trden v svoji veri do peronizma, ker se ga boji zaradi notranjih sporov in izkušnji iz preteklosti. Zlasti še, ker v opoziciji peronizem ni pokazal možnosti predstaviti alternativni program. To je eno.

Drug, verjetno bolj važen, če ne odločilen činitelj pa je, da se vlada izogne „poizkusnih volitev“. Minister Troccoli sicer vladno potezo kaže kot poklon provincam in spoštovanje federalizma. Dobro vemo, da argentinske vlade, naj bodo civilne ali vojaške, radikalne ali peronistične, federalizem kaj malo skrbi. V praksi, zlasti v gospodarskih in finančnih zadevah, ga tepajo dan za dnem. A kot izgovor je lepo zvaneč. V resnici se gre za sledeče dejstvo. Nekatere provincijske ustave so izredno stroge kar se tiče datuma volitev. Predvidevajo njih izvršitev najmanj 90 dni pred predajo oblasti novo izvoljenim možem. Tak je primer važne province Santa Fe. Ker bo predaja oblasti 10. decembra, ko bodo potekla štiri leta zadnje vladne spremembe na guvernerstvih, morajo biti tam volitve najkasneje 10. septembra.

Po drugi strani radikalizem, prav v teh ključnih okrožjih, ni popolnoma prepričan o svoji zmagi. Kaj negativno bi vplivalo na radikalne upe, če bi na teh „preizkusnih volitvah“ zmagal peronizem, mesec za tem pa bi volili v drugih okrožjih, npr. v provinci Buenos Aires, kjer gre radikalom za zmago v boju na življenje in smrt. Torej, postavimo na kocko srečo vseh enkrat samkrat. Zato bomo vsi volili 6. septembra.

Ta datum ima tudi zgodovinski pomen. Nekega 6. septembra leta 1930 je Argentina stopila na moderno in žalostno pot državnih udarov. Tistega dne je general Uriburu strmoglavil starega in bolnega predsednika Yrigoyena in začel dobo menjajočih se civilnih in vojaških vlad.

NEVIDNA FRONTA

Že v prejšnji številki smo omenili boj na dveh frontah, ki ga bije vlada: vojaški problem in sindikalne težave. Kar se vojaštva tiče, preživljamo morda najtežje dneve, ko so pred sodiščem člani selektivne, ponosne in celo aristokratske argentinske mornarice. V sklopu zadeve krščenja človečanskih pravic je pred sodno oblast prišlo vprašanje dogajanja v mornariški mehaniški šoli, gotovo najbolj udarne skupine protiveriškoga boja.

Posebej moramo razumeti še drugo plat te zadeve. Vojska je nekako mirno sprejela zadevo sojenj, in iz njenih vrst so prišli pozitivni odjekti na zakon „zaključka“ ali „zadnje pike“. Mornarica pa se s tem zakonom še ni spoprijaznila, in je čakala, morda nekateri še sedaj čakajo, neke vrste amnestijo. Nenadoma pa sedi v zaporu deset visokih oficirjev (vključno četvorica admiralov), nekaj od teh aktivnih, kar je še bolj problematično. Vrhovno mornariško vodstvo se je zavezalo v spoštovanje pravosodne oblasti in popolnem soglasju z ustavnim redom. A to ne prepreči godrnjanja, šepetanja in nezadovoljstva dela podrejenih.

Po mnenju opazovalcev, ne bo prišlo do krize. Vse je že odigrano in ko bo padla obsodna beseda se bo pričelo novo obdobje. Za tiste pa, ki sanjajo o kakem državnem udaru, bi zapisali, da zanj, kljub vsem aretacijam in obsodbam, ni kisika in se vsako rovarjenje proti ustavni redu zadušil, še predno bi zagledalo luč sveta.

Kaj drug pa je problem s sindikati, ki je delno socialne, delno politične narave. Poglejmo najprej ta zadnji odtenek. Kljub jezi glavnega tajnika CGT Ubaldinija, se pogajanja med nekaterimi gremialnimi sek-

torji in vlado nadaljujejo. Peronistični sindikalizem je kot skupek poljskih velikašev, ki jih opisuje Sienkiewicz v svoji knjigi „Potop“. Vsak se smatra vrednega, močnega in upravičenega, da na svojo roko sklepa pogodbe in pakete s komerkoli. Tako tisti, ki so bili poraženi na notranjih volitvah, zlasti v prestolnici in provinci Buenos Aires, vidijo priložnost, da se koristijo z vladno potrebo socialnega miru. Vse ima svojo ceno, a vlada je pripravljena plačati visoke številke. In ko se je Ubaldini vsaj delno nagnil na stran obnoviteljev (Caffero, Grosso), se „pravoverni sindikalizem“ čuti upravičenega, da sklene „nenapadalnogo pogodbo“ z radikalizmom do konca volilne dobe. Na tej drugi nevidni fronti se v veliki meri odloča usoda volitev. Zato tudi taka afera okoli možnosti, da bi papež Janez Pavel II., med obiskom Argentine meseca aprila, sprejel Ubaldinija v privatni avdienci. Poskočili so stari peronistični veljaki, še bolj pa je poskočila vlada, čeprav neuradno. Te polemike pa ne bo konec, dokler si peronizem iskreno ne izpraša vesti (in tudi spraši), kdo smo in kaj hočemo, brez fevdalizmov in izdajstev.

VROČI MRAZ

Nekako tako zvane zadnji vladni ukrepi. Ko je gospodarska ekipa videla, da ji položaj uhaja iz rok, se je poslužila sredstva, ki ji je pred dvema letoma dal vsaj malo oddiha. Medtem, ko se na zunanji fronti bojuje za večjo milost upnikov, smo doma znova zamrznili cene in plače, znižali obrestne procenete, skušali stopiti na prste špekulaciji, itd.

Uspeh je delen. Nekoliko miru bomo imeli v teh štirih mesecih zamrznitve. A vročina je prehuda in led se hitro taja. Če uradni odloki govore o 3, procentnih obrestih, resničnost govori tudi o 6 procentnih. Dokler se vlada in ljudstvo ne zavesta, da je pravo bogastvo le tisto dosežemo z delom, izdelovanjem in pridelkom, dotlej bomo nenehno doživljali nasprotja, kot ta sedanji o vročem mrazu, ali pa mrzli vročini, kakor je pač vsakemu po okusu.

PRVI KORAKI

ANEKDOTE IZSELJENCEV V ARGENTINI

6.

Tudi otroci so imeli svoje anekdote po šolah. Na primer moj nečak Janez, prvošolček.

Učiteljica je otrokom naročila naj narišejo „capito“.

Razumljivo je, da je Janezek narisal konjsko kopito.

* kozarček.

Lekcija o zgodovini

NOBEN POLICAJ NI IMEL VSTOPA NA UNIVERZO

Pod tem naslovom je Stane Plečnik objavil 10. decembra lani zelo ostro, odkrito in resnično pismo v ljubljanskem študentskem listu Tribuna, ki že dalj časa vznemirja slovensko (in jugoslovansko) partijo. Pismo samo je dovolj zgovorno in nam priča, da so v Sloveniji še ljudje, za katere se zgodovina ne začne s Titom, in ki si upajo povedati svoje mnenje, ki je prav porazno za vladajočo partijo in njeno totalno diktaturo, ki pa se pričinja majati. Naj sledi pismo:

Oglašam se v zvezi Vašega članka, ki je bil objavljen v „TRIBUNI“ št. 2 pod naslovom: „Noben policaj ni imel vstopa na Univerzo!“

V članku je opisana moja izjava, ki sem jo dal na okrogli mizi Socializem in represija. (30. 10. 1986)

Ob tem naj povem, da sem prišel na sestanek povsem slučajno. Moj namen je bil prisluhniti ljudem, ki se borijo za lepšo prihodnost našega rodu. Nas vse mora skrbeti nasilje posameznikov, ki v imenu lažne demokracije teptajo najosnovnejše človeške pravice. Delikt mišljenja se prišteva k največjim zločinom proti družbi.

Po tej logiki nas ni strah morilcev, tatov in požigalcev, strah nas

naj bo izrečene besede. Ves propagandni čvek okoli nasilja rjavo srajčnikov (Naci) nas opozarja, da se nekaj ponavlja. Vendar pod drugačnim benderom. To ponavljanje se imenuje nasilje. Povsod po svetu ga je veliko!

K razpravi sem se oglasil le zaradi tega, ko je neki diskutant trdil, kako hude so bile baje represej v stari Jugoslaviji. To me je tako pogrelo, da nisem mogel biti miren, zato sem tudi povedal, kar sem kot 14-letni fantič ta dogajanja opazoval na kraju dogodkov. Tudi kasneje sem spremljal razna politična dogajanja predvsem v Ljubljani. V času moje mladosti razne demonstracije niso bile vredne kakšne večje pozornosti. Ljudje so to opazovali bolj kot firbec. Policaji pa tudi niso bili preveč navdušeni za poseganje v spore med različnimi strankami — raje so se držali ob strani. Policija in armada je bila v bistvu apolitična, tako kot je danes v nekaterih državah razvitega Zahoda. Pri služenju vojaškega roka ni bilo nobene besede o politiki in o kakšni prevzgoji. Tvoje politično prepričanje, če si ga sploh imel, je bila čisto osebna zadeva. Največja skrb takratnega človeka je bila dobiti delo! Zato primerjave med časom pred 40

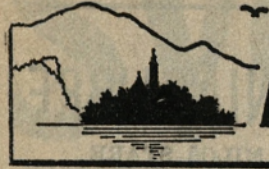
leti in sedaj niso vedno pravilne.

Ljudje iz policije in armade niso sedeli v občinskih, banovinskih in zveznem parlamentu, kot je sedaj prvi nas in ostalih komunističnih državah. Državo so vodili izključno civilisti. Tako je tudi pri naših severnih sosedih (Avstrija, Italija itd.) Naša bebasta televizija prikazuje rada razne štrajke in demonstracije v državah Zahodne Evrope proti svojim vladam, zaradi nezadovoljstva ljudstva zaradi vladnih ukrepov.

Navdušujejo jih razne opozicije proti vladam, trdijo, da ni demokracije, ker ni opozicije!

Bergant in njemu podobni, naj bi se raje vprašali, zakaj ni bilo dosežaj pri nas štrajkov in demonstracij zoper 40 let trajajoče oblastvene strukture, zakaj pri nas ni opozicije, ko se pa tako junaško potejujejo za opozicijo drugod (Čile, itd.).

Nekateri idioti mislijo, da je ves jugoslovanski narod nor, pa ni. Bolje je za staro bolezen, imenovano „kaj me briga drugi!“ Monolitnost brez štrajkov in demonstracij je poznal že Hitler, Stalin, Mussolini itd. Te malomeščanske razvade so uknili, ker so se jim zdele nevarne. Naša Partija v svoji vreči drži vse politične organizacije, saj so njena last. V vrečo je nametala SZDL, Sindikate, Mladino, skratka vse, kar ji pride pri njenem delu prav. Pozabila pa ni na policijo in vojsko — na nitko in šivanko, če bi začela

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Proračun za leto 1987 v SRS naj bi znašal 113,4 milijarde din. Od teh naj bi pokrili obveznosti v Sloveniji za 83,4 milijarde, ostalo je za uporabnike izven republike. Proračun sam ne predvideva novih davčnih obremenitev; ne upajo pa se trditi, da jih ne bo, dokler ne pride na dan jugoslovanski proračun. V primeri z lanskim predvidenim proračunom, je letošnji višji za 36,8% (en dolar je 458 din).

POSTOJNA — Obisk v Postojnski jami lani ni ponovil rekorda iz leta 1985. Kot vzroke navajajo manjši obisk tujecev zaradi nesreče v Črnbili in slabje oskrbe na jadranski obali.

MURSKA SOBOTA — Ceste v Pomurju so v prav slabem stanju. Zadnja leta so bile zaradi pomanjkanja sredstev slabo vzdrževane. Magistralna cesta Lendava—Maribor je že čisto na koncu, a je sedaj na vrsti, da jo temeljito obnovijo.

HALOZE — Haložani so se uprli vrtnanju v grape v Peklači, kamor naj bi postavili podzemno skladišče plina. Njih strah sloni na domnevi, da bi mo-

MOHORJEVKE ZA LETO 1987

(Nad z 2. str.)

5. Tatjana Goričeva: Rešitev izgubljenih

Za odlično duhovno branje je Mohorjeva obogatila svojo letošnjo zbirko s knjigo Rešitev izgubljenih, t. j. kronika spreobrnenja, ki jo je napisala ruska konvertitka Tatjana Goričeva. Rojena je bila 1. 1947 v Leningradu in končala filozofsko fakolteto, kjer se je seznanila z vsemi modernimi filozofskimi strujami od Nietzscheja, Heideggerja do Sartra v smislu vertikalne filozofije. 26 let stara je prvič prebrala molitve Oče naš, kar je parkrat avtomatično ponovila, ter jo je pri tem prešinila misel, da ljubeči Bog eksistira. Njena predavanja na medicinski fakulteti, kamor so jo iz filozofske fakultete poslali, so bila zelo obiskana. Leta 1980 je odšla na zahod, kjer živi sedaj v Parizu, pa je predavala tudi že v Tinjah. Knjiga obsega 5 poglavij, med njimi eno o ženskem samostanskem življenju in ženski v Cerkvi; pisateljica poudari, da je po svojem spreobrnenju sicer nezaščitena (po državi), toda dobro in svobodno diha.

6. Pesmi H. Artača nismo dobili, pravtako otroške slikanice Rojstvo v Betlehemu, zato o teh dveh knjigah ne moremo podrobno poročati.

vreča kazati luknje. Na vreči je listek, na katerem piše „USTAVA“.

TV tudi rada pojasnjuje, to so predlagale konservativne sile, pri tem pa ta komentator sploh ne ve, kaj je konzervativem. Konservativem je to, da zagovarjaš neko družbeno stanje ali razpoloženje izpred 40 let in ga predstavljaš novim generacijam kot vzgled neke srčkane revolucije, pri kateri je sodelovala tudi Stalinova armada, ko je leta 1944 prišla v Beograd.

Isti, ki so popljuvali vsa načela svojih staršev in prednikov (glej časopise od leta 1946 dalje), hočejo, da jih otroci po božje častijo.

Zato je že zadnji čas, da tudi mladi začnejo razmišljati o svojem življenju, ki ga narekuje sodobna Evropa, katere člani smo. Bodočnost naše mlade generacije vidim le v tem, da sovraštvo medvojne generacije prepustijo starim, sami pa naj odločajo o politični, osebni in ekonomski svobodi. To je vaša pot. Starčkom, ki danes na raznih konferencah SZDL, KP itd. le dremajo, bi predlagal, naj dajo prostor mlajšim, saj bodo imeli itak precej lep penzijo.

Lepe pozdrave pošiljam vam in oni tovarišici, ki me je prišla vprašat za ime.

Vse v imenovanem članku je čista resnica in predstavlja pravo intelektualno razmišljanje o političnem pritisku na drugače misleče ljudi.

Pečnik Stane

gli kar čez noč dobiti odlagališče nuklearnih odpadkov.

LJUBLJANA — Za Trubarjevo štiristoletnico smrti so uvedli Trubarjev dinar, s katerim bi obnovili pisateljstvo domačijo. Zdaj so podali obračun in povedali, da je bilo zbranih celih osem in pol milijona dinarjev in da so zaprlj poseben bančni račun, v katerem se je nabrala omenjena vsota.

LJUBLJANA BISTRICA — Onesnaženost zraka je kriva za velik del obo-lenj, predvsem za kronični bronhitis in rak na pljučih. Od tisoč prebivalcev ima bronhitis 12,6 (slovensko povprečje: 7,76), kar postavlja Bistričane na 3. mesto med slovenskimi občinami. S pljučnim rakom je še slabše: po številu novoodkritih obolenj so na samem vrhu. Onesnaženja so predvsem krive razne tovarne (Tok, Plama, Lesonit), ki spuščajo v zrak žveplov dioksid.

LJUBLJANA — Potrebe kmetov za zdravje se stalno večajo, ker se njihova povprečna starost tudi veča; ni zadostnega prirastka, ki bi delež prispevkov držal v ravnotežju z izdatki za zdravje. Zavarovanje je leta 1972 povprečno izdalo 55% dohodkov za zdravstveno varstvo; za lansko leto so ocenili, da so ti izdatki že prišli do 100%.

LJUBLJANA — V hotelu Slon so pred štirimi leti začeli s kulturnimi večeri v kristalni dvorani. Zato so udeleženci na zadnjem večeru predlagali, naj bi se tako večeri kot kristalna dvorana imenovali po Bojanu Štihu. Hotel je nato sporočil, da bodo večeri res lahko nosili ime po Štihu, dvorana bo pa zaradi tradicije še ostala kristalna.

LJUBLJANA — Slovenski narodni programi je naslov knjige dr. Janka Prunka, v kateri obravnava zamisli o slovenski državnosti in sicer v treh obdobjih: Od pomladi narodov do majniške deklaracije, Slovenci v prvi jugoslovanski državi in Obdobje NOB in revolucije. Knjigo je založilo Društvo 2000, ki izdaja revijo Časnik 2000.

LJUBLJANA — Slovenski ojekt je gostoval v komunistični Kitajski in nastopil tudi v provinci Sečuan, s katero je SR Slovenija podpisala še poseben sporazum o vsestranskem sodelovanju. Ojekt je — po zapisih v radijih, TV programih in mnogih časopisih in revijah — izredno uspel.

LJUBLJANA — Slovo od starega leta je bilo zelo mirno, pravijo. Ne milica, ne gasilci niso imeli preveč dela. Še cariniki so se znašli v morju potnih listov. Edino črno piko predstavljajo prometne nesreče: v 27. prijavljenih nesrečah so izgubili življenje štiri osebe, 30 jih je bilo pa ranjenih.

HRANILNICA IN POSOJILNICA SLOVENSkih ŽUPNIJ V TORONTU JE PODELILA KULTURNO NAGRADO TONETU ZRNECU CM

Tone Zrnec se je rodil leta 1921 v Laporjah pri Turjaku na Dolenjskem, za duhovnika je bil posvečen 9. novembra 1947 v Rimu.

Kmalu po novi maši je odšel v Španijo, kjer se je začel učiti španjščine ter po dobrem letu ali dveh odpotoval v Južno Ameriko. Deloval je v Čilu — na jugu, v glavnem mestu Santiago in nekaj let v Peruju.

V Kanado je prispel leta 1959. Nastavljen je bil za kaplana pri Mariji Pomagaj v Torontu, kjer je začel svoje vsestransko delo med rojaki.

Ob rednem dušnostirskem delu je veliko svojega časa posvečal vzgojno-kulturnem delu in življenju. Postal je ravnatelj Slovenske šole. S pomočjo sodelavcev je izdal dva učbenika in sicer Veseli dom 1965, Materina beseda 1966. Obe knjigi sta še vedno solidna učbenika v uporabi slovenskih šol predvsem v Torontu. Uporabljajo jih tudi v Montrealu, Winnipegu in marsikje drugod. Že kot študent se je zanimal za glasbo. Videl je, da bo z glasbo pritegnil mlade. Pod njegovim vodstvom je bilo nekaj koncertov — harmonikarjev. Ustanovil je mladinski pevski zbor, s katerim je uspešno nastopal na prireditvah na Slovenskem letovišču ter na koncertih v cerkveni dvorani. Vodil je Marijino družbo, katoliško organizacijo

UMRLI SO OD 15. do 23. jan. 1987:

LJUBLJANA: Ljudmila Bizjak roj. Podlogar; Ivanka Borštner, 87; Franc Brodar; Kristina Bregar roj. Gale; Jože Cesar; Marija Debeljak; Vida Debevec roj. Požeš, 49; Franc Dolinšek, 75; Vida Dremelj roj. Utačnik; Franc Fatur; Marija Gazvoda roj. Zelnik; Alojzija Herič roj. Hekovec; Peter Hojs; Ladislav Jaklič, 84; Terezija Jenko; Ančka Javoršek; Jože Knafeč; Miha Kodrič; Justina Kovačič roj. Petrič, 78; Marija Krizman; Fanči Kržišnik roj. Erzen; Jože Lesar; Jože Musec; Terezija Nemeč; Anton Ockineri; Ljudmila Osredkar roj. Kladošek; Ivo Petek, 76; Jože Pibernik;; Jakob Prime, 73; Vinko Rakušek, 90; Anton Rant; Jožica Rojč roj. Skušek; Marija Tavčar; Jože Theuerschuh; Milena Žibert roj. Tomc; Olga Žnidarič roj. Jereb; Milan Dobravec; Metka Povalej; Stanislav Bo-le.

RAZNI KRAJI: Jože Malečkar, Knezak; Terezija Dernovšek, Šmihel pri Novem mestu; Ivanka Ribič, 80, Šentrupert; Evalda Daneu vd. Normali, Trst; Janez Gregorec, 78, Boh. Bistrica; Albin Suhadolnik, Log pri Brezovici; Hedvika Likep, Peter Fedran, Fanika Jugovič, Franc Štucin, Krista Tkavec, Miha Zupanek roj. Slana, Ljudmila Zohar roj. Zupan, Franjo Vivod, Ivan Kovečar in prof. Cvetko Ščuka, Celje; Rudi Vidrih, Planina pri Rakeku; Franc Ovetko, Dolenje jezero; Leopold Morla, Ločna v Novem mestu; Stanko Orel, Šmarje-Sap; Drago Pleterski, Cerklje ob Krki; Aleksander Šramel, Sergio Blaževič in Branko Markovič, Koper; Jože Poje, Postojna; Jože Prešeren, Ponikva pri Trebnjem.

SLOVENIJA V SVETU

PROSLAVA 30-LETNICE BAROGVEGA DOMA V CLEVELANDU

24. januarja 1987 je bila v dvorani pri Sv. Vidu v Clevelandu odlično uspela proslava 30-letnice ustanovitve Barogovega doma, ki je bil prvi slovenski dom povojnih nase-ljencev v Združenih državah Amerike.

Kdaj in zakaj je bil ustanovljen Barogov dom?

Večina novonaseljencev je bila že v domovini navajena na zelo razgibanu društveno življenje. Toda tukaj v Clevelandu zaradi političnega nasprotovanja slovenskih levničarjev, nahujskanah po Titovih agentih, niso mogli nikjer dobiti primernih prostorov za sestanke, predavanja, pevske vaje in podobno. Zato se je spočela misel na lastne prostore. Po mnogih posvetih z uglednimi staronaseljenci, ki jih komunizem ni preslepil, in tudi s takratnim župnikom pri Sv. Vidu, se je ta zamisel uresničila z nakupom hiše števil. 6304 na St. Clair Ave.

Ustanovljena je bila korporacija Barogov dom 7. oktobra 1956. Kmalu je bilo nakupljenih dovolj delnic in

Osebnosti

Rojstvo: 3. februarja se je rodil v Bariloah sin Riharda Godca in Irene roj. Malovrh, ki bo dobil ime Marjan. Čestitamo!

Krsta: 10. februarja je bil rojen v Tucumanu sin inž. Jožeta Žaklja in Jožejke roj. Debeljak ter bil krščen 26. februarja na ime Marko Gabrijel v farni cerkvi v Choromoro. Krstil ga je Janez Malenšek, za botra pa sta bila Franci Urbanč in Ana Marija Žakelj.

V nedeljo 1. marca pa je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj Aleksander Žnidar, sin Franceta in Helene roj. Fink. Botra sta bila Terezija Prijatelj Žnidarjeva in Janez Žnidar. Krstil pa je Franc Cukjati. Srečnim staršem, iskreno čestitke!

Poroka: V katedrali v San Isidro sta se poročila 27. februarja gđc. Moja Komar in poročnik Vladimir Voršič. Za prič so bili njuni starši dr. Milan Komar in Marija Ahačič ter lie. Vladimir Voršič in Mirjana Bajlec. Poročil ju je Tone Rant SDB. Čestitamo!

Smrti: 25. februarja je v Ramos Mejia umrla ga. Ljudmila Hribar roj. Breznik v 74. letu starosti. — 2. marca sta umrli ga. Vanda Majcen v San Andre-su in ga. Mihaela Uršič v Caserosu.

Naj počivajo v miru! Vsem domačim iskreno sožalje!

Novi diplomantki: Na Tehnološki univerzi v Buenos Airesu je končala študije in dobila naslov „Analista universitaria de sistemas“ Aleksandra Klemenčič. Čestitamo!

SLOVENSKA HISA

Kot za vse življenje v tej deželi, velja tudi za našo skupnost, da v polletnih mesecih malo upade sicer zelo razgibano življenje in delovanje. V Slovenski hiši bi pa odmor komaj opazili, saj je bilo vedno kaj, kar je oživljalo naše središče. Tako nam je v začetku decembra pevski zbor Gallus postregel z opereto Miklavž prihaja in sicer kar dvakrat. Nato so sledile duhovne vaje najprej za žene nato pa še za može. Božična polnočnica pa itak privabi vsako leto zelo lepo število rojakov. Po Novem letu pa so sledile poroke in svatbe.

Kljub vsemu temu gibanju pa je odbor še našel čas in prostor za predelavo in obnovo stropa v veliki dvorani. Prevlekli so ga z novim materialom, kar mu bo dalo lepše lice, dvorani pa boljšo akustičnost v zadoščenju ljubiteljev petja. Delo so temeljito in vestno opravili slovenski podjetniki.

Nadalje naj na tem mestu registriramo sicer že znano pridobitev: nove orgle v cerkvi Marije Pomagaj. Orgle so bile blagoslovljene prav na božični večer. Poživijo naj zlasti cerkveno petje ter služijo v večjo slavo božjo.

-e-t

zoval Jože Melaher, tajnik Barogovega doma. Prebral je lepo opravičilo škofa A. Edvarda Pevca, ki se prireditve ni mogel udeležiti iz službenih razlogov. Pozdrav in nagovor na zbrane rojake je imel predsednik Barogovega doma Stane Vidmar, ki se je zahvalil vsem zlasti za stalno zanimanje in podporo Barogovemu domu.

Glavni govornik je bil bivši urednik Ameriške domovine in eden od ustanoviteljev Barogovega doma, prof. Vinko Lipovec, ki je pojasnil vzroke za ustanovitev Barogovega doma. Omenil je može, ki so dali pobudo za ustanovitev Barogovega doma. To so bili: msgr. Matija Škerbec, Franc Sever, Jakob Žakelj, inž. Bogo Sluga, prof. Vinko Lipovec in še nekateri. Ko je prišlo ustanovno dovoljenje, se je vršil občni zbor in so bili tedaj na predlog Ivana Avsenka izvoljeni v prvi odbor: za predsednika Frank Jaklič, za tajnico Ivanka Pograjec in poleg teh še vrsta delovnih odborikov. Barogov dom je uspešno služil postavljenim ciljem in jim še danes služi. Še vedno je pomembno in živo središče slovenstva v Clevelandu.

Po govoru je nastopila odlična skupina Kresovih plesalk in plesalcev, trije člani iz skupine Mladih harmonikarjev, nato pa pevski zbor Koročan pod vodstvom Rudija Kneza. V odsotnosti župana Vojnoviča je pozdravil navzoče njegov asistent Avgust B. Pust, ki je predsedniku Vidmarju izročil županovo pismo, s katerim čestita Barogovemu domu ob njegovi 30-letnici. V imenu Kresa je čestitala predsednica Vera Maršič. Zaključil je proslavo tajnik Jože Melaher z zahvalo za obisk in pozivom na nadaljnje delo.

Tudi Slovenci v Argentini iskreno čestitamo Barogovemu domu k njegovemu lepemu jubileju.

Sm R

Potek proslave

Jubilejne proslave se je dne 24. januarja udeležilo okoli 350 rojakov in je potekala v najlepšem razpoloženju. Program je vodil in pove-

ASOCIACION ESLOVENIA UNIDA

Personería Jurídica: Decreto 1933/62 — Registro C 3754/59

CONVOCATORIA

En cumplimiento de las disposiciones legales y estatutarias se convoca a los señores asociados a la Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 29 de marzo de 1987 a las 9 horas 30 minutos en el local de la calle Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal, para tratar el siguiente:

ORDEN DEL DIA:

- 1) Designación de 2 socios para refrendar, conjuntamente con el presidente y secretario, el Acta de la Asamblea.
  - 2) Lectura del Acta de la Asamblea anterior.
  - 3) Consideración de la Memoria, Inventario, Balance General, Cuenta de gastos y recursos e Informe de la Comisión Revisora de cuentas, correspondientes al Ejercicio comenzado el 1 de enero de 1986 y finalizado el 31 de diciembre de 1986.
  - 4) Aprobación de la cuota social a partir del 1 de enero de 1987.
  - 5) Consideración del proyecto de la modificación de los Estatutos Sociales.
  - 6- Elección del Consejo Directivo, la Comisión Revisora de cuentas y el Tribunal de Honor, todos por dos años.
- Transcurrida una hora después de la fijada en la Convocatoria, la Asamblea se realizará conforme al artículo 16 de los Estatutos Sociales con el número de los asociados presentes.

EL CONSEJO DIRECTIVO

MALI OGLASI

STANOVANJE

Stanovanje. Slovenska družina sprejme študentko pod ugodnimi pogoji. T. E. 665-6928 (17.-22. ure).

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ZA DOM

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

ADVOKATI

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Peia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadst. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ARHITEKTI

arh. Marija Bavec — Belgrano 123 - 17. nad. "5" - R. Mejía - Tel. 654-2461; poned., sredo, petek od 17 do 19.

arh. Jure Vombergar — Načrti za gradnje stanovanjskih hiš, industrijskih in trgovskih stavb. — Av. Gaona 2776 - 1706 Haedo T. E. 659-1413.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm6. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm6. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure. (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrtkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9,30 do 11,30 (gdč. Julka Moder).

FRAN MILČINSKI

Prički brez gnezda

- Bil.
- Kdo?
- Mož.
- Ali je pomagal?
- Pomagal.

Nezavestna je zdrsnila s stola na tla. Nesli so jo v zapore. Policijski uradnik z dvema detektivoma in s policijskim zdravnikom so se koj peljali na lice mesta, da se prepričajo, kaj je resnica na tej lastni ovadbi.

Še isti dan je prišla tudi sodna komisija in vest o umoru se je kakor blisk raznesla po mestu.

18. Bolezen in ljubezen.

Tako je stopilo v Korenovi hiši k staremu razburjenju še novo in večje. Uboga Nanča ni vedela, kako stališče naj zavzame spričo grozovite očetove smrti. Posebna žalost se je ni lotila, glodaje ljubezni ni gojila do očeta — kje naj bi ji bil vir te ljubezni? Pa če ji smrt ni ganila srca, ji je zato v tem obilnejši meri dajala priliko za glasno preklinjanje morilcev. Sovražstvo je bilo njeni naravi bliže kakor ljubezen.

Na črno obleko jo je morala opozoriti šele čevljarjeva žena, ki ji je strašna Korenova smrt postala v to-

„Bog je luč in nobene teme ni v njem“
1. List apostola Janeza

„Resnično, resnično, povem vam: Če kdo izpolni
moj nauk, vekomaj ne bo videl smrti.“
Jan, 8, 51

V 74. letu se je 25. februarja 1987 poslovila od nas moja draga žena, naša dobra mama, sestra in stara mama, gospa

Ljudmila Hribar roj. Breznik

Iskrečna zahvala vsem in vsakemu posebej za izkazano naklonjenost, še posebno gg. Juretu Rodetu in Jožetu Škerbcu za pogoste obiske in opravljene molitve.
Priporočamo jo v molitev.

mož: Viktor,
hčere: Mila,
Marjana in mož Tine, Marjan, Veronika,
Kristjan, Tonči in Alenka
sin: Viktor in žena Marija, Sonja, Viko,
Valerija in Barbara
sestre: s. Vincencija, Frida in Ana

Buenos Aires, Ljubljana

Prijateljem, znancem in vsej slovenski skupnosti v Argentini, sporočam žalostno vest, da je na svojem domu v San Franciscu (California, ZDA) 1. februarja zaspal v Gospodu

dr. Lojze Vogrič

bivši advokat in notar v Tolminu in Gorici, branilec slovenskih pravic na Goriškem.
Zasluznega moža, katerega ogromno delo je ostalo neznano široki javnosti, bomo ohranili v zvestem in svetlem spominu.

dr. Milan Komar
v imenu prijateljev in bivših sodelavcev

Iz zdomstva, ki ga je preživljal v Združenih državah, je odšel k Bogu goreč slovenski narodnjak in kulturno politični delavec na Primorskem

dr. Alojzij Vogrič

bivši odvetnik v Tominu in Gorici, bivši član ilegalnega Pokrajinskega odbora Slovenske ljudske stranke za Primorsko, bivši član Narodnega odbora za Slovenijo.
Naj mu Stvarnik obilo poplača vse, kar je dobrega storil za svoje ljudstvo.
Gospo soprogi, ki mu je zvesto stala ob strani v dolgih letih preganjanja, begunstva in boleznih naše iskreno sožalje.

Načelstvo SLS

Buenos Aires, februarja 1987.

Prosimo, ne odlašajte s poravnavo naročnine!

V NEDELJO NA SVIDENJE NA

Pristavski tomboli

ZAČETEK OB 16. URI

TABLICE PO A 1-

(47)

no pohištvo rajkega Korena. Potegnili so jo na zrak pred duri.

Bila je stara črna skrinja z zavitim stebrički ob vogalih in z izrezljanimi okraski. V ključavnici je tičal ključ, notar ga je zasukal in dvignil pokrov; čevljarju in Nanči je zastala sapa, ali ne pride zdaj vendarle na dan tisti pisker s cekini.

Notar pa je z opreznima prstoma jemal kos za kosom iz skrinje in narekoval zapisnikarju, ki si je zabeleževal:

1. Črne hlače. Nanča je ostrmela in izjavila, da so njenega rajkega brata Antona.

2. Črna sukinja. Nanča jo je takisto spoznala za bratovo.

3. Srajca taistega.

4. Čevlji taistega.

Vse je bilo staro, vendar ne preperelo in brez moljev. Gotovo se je pogosto jemalo iz skrinje. To je bilo na vrhu. Spodaj je bila skladnica knjig, sveto pismo in druge knjige bogoslovne vsebine in šolska naznanila rajkega gospoda Antona.

V stranskem predalu sta bila mošnjiček s tolarji in desetkami in srebrna žepna ura — to uro je dobil rajki gospod Anton pri birmi, je povedala Nanča. V posebnem ovitku je bil šop rjavih las, lasje rajkega Antona. Jasno je bilo — ta skrinja je hranila ljubezen in srce starega Korena. Na dnu posebnega predala pa je ležal zapечат zavitek z napisom „Moj testa-

Slomškov dom vabi na veliko

TOMBOLO

**v nedeljo, 22. marca
Glavni dobitek po izbiri:
Ali avtomatični pralni stroj, ali zmrazovalnik (ledenica) ali TV v barvah. Na razpolago bo več sto praktičnih dobitkov.**

5+1

Za 5 tablic v predprodaji prejmete eno brezplačno!

Na svidenje!

ZAČETEK SREDNJEŠOLSKEGA TEČAJA RAVNATELJA MARKA BAJUKA

BO V SOBOTO, 21. MARCA 1987

Ob 14.30 sprejemni in popravni izpiti

Ob 16.00 vpisovanje

Ob 18.00 sv. maša (udeležba obvezna za vse dijake)

Po sv. maši zbor dijakov v razredu.

Pogoj za vpis: Dijak mora predložiti spričevalo prejšnjega letnika, potrdilo o vpisu v odgovarjajoči letnik argentinske srednje šole in počitniško nalogo. (Prebrati knjigo vsaj 150 strani in napisati izvleček)

Opozarjamo starše in dijake, da tisti dijaki, ki imajo nezadostne ocene v več kot dveh predmetih, ne morejo polagati popravnih izpitov, ampak ponavljajo letnik. Prav tako ponavljajo tisti, ki ne bi naredili popravnega izpita. Razred lahko ponavljajo dijaki samo enkrat.

Izpiti točno ob 14.30 uri.

Cena vpsinane: za dijake A 4.-; če ima družina več dijakov v tečaju plača drugi A 2.-; ostali pa so oproščeni.

OBVESTILA

SOBOTA, 7. marca:

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 19.15 sv. maša ob prvi obletnici smrti msgr. Antona Oreharja.

NEDELJA, 8. marca:

TOMBOLA na Pristavi.
V slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 9.30 mladinska sv. maša, nato sestanek.

NEDELJA, 15. marca:

Začetek slovenskih osnovnih šol s sv. mašo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 16. uri.

SREDA, 18. marca:

Liga žena mati v San Martinu ima svoj prvi letošnji sestanek.

SOBOTA, 21. marca

Začetek Srednješolskega tečaja v Slovenski hiši.

Začetek Visokošolskega tečaja ob 17. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 22. marca.

TOMBOLA v Slomškovem domu.

SOBOTA, 28. marca:

Redni občni zbor Kreditne zadruge SLOGA ob 20.30 uri v Slomškovem domu.

NEDELJA, 29. marca

V Slomškovem domu ponovitev igre „Narobe stvari v mestu Petpedi“.

kislih jetreih in majhnem guljažu toži o slabih časih in uganja visoko politiko. Semkaj je rad zahajal, kajti v tem krogu je čul svete in mnenja, ki so imela vsaj kaj jedra.

„Škoda ti mora tako povrtni hranilnica, zakaj pa izplačuje otrokom,“ je rekel prvi; to stališče je močno ugajalo Pircu, kar kamen se mu je odvalil od srca. Vsi okoli mize sicer niso bili enakega mnenja, pa so molčali; naj ima Pirc tolažbo, so si mislili, ko nas ne stane kaj ta tolažba! — „Prav je, da fant malo poskusi po svetu,“ je rekel drugi, „bo potem rajši doma.“ — „Bog že ve, zakaj je to dobro“, je dejal tretji s prijaznim dostavkom: „Pijmo ga!“ — „Nekateri otroci so rojeni pod takim planetom, da jih žene v svet,“ je povedal četrti in peti je pripomnil, da je nekaterim otrokom narejeno: poznal je mokarja, ta je imel sina, temu je hudoben hlapec odstrigel šop las in jih zakopal, pa je prišlo mokarjevega sina, ki je bil drugačen priden, in je ušel in se potepal, dokler niso strohnili zakopani lasje; potem je bil spet čisto dober.

Pošteni prijatelji so nekaj vredni, si je mislil mojster Pirc, ko jo je opoldne mahal domov; pogumno je gledal po svetu, kajti ob prijaznem prijateljskem razgovoru mu je bil dobil duh zopet prijetno ravnotežje, kar se o nogah ravno ni dalo trdit. In se je povzpela že do one stopnje modrijske umirjenosti, da je domov prižvižgal.